

Ислоҳот инсон хизматига

«Раққон» жамоа ҳужалигининг дониш нафақат Бешариқ туманидан узоқларга кетган. Ҳужаликнинг оёққа тургазида унинг собиқ раиси, республикада хизмат курсатган пахтакор, раҳматли Мамаюнус ота Мадаминовнинг меҳнатлари катта бўлган. Тумандаги бирор тадбир, маслаҳат укиши-сиз утмас эди. Ота 25 йиллик раислик даврида жуда кўп хайрли ишларга қўл урди. Хизмат тақозоси билан тез-тез шу ҳужаликда бўлиб, Мамаюнус ота билан турли мавзуларда дилдан мириқиб суҳбатлашарди. Қишлоққа ҳар келишда бир янгилик устидан чиқиб қоларди. Мамаюнус ота ўз халқини дилдан севган, эли учун ёниб яшган инсон эди.

Кунлардан бирида Мамаюнус ота мендан машинага чиқишни таклиф қилди.

Машина Усмон Юсупов номли Катта Фаргона каналидан ўтиб, офтобда қовжираб ётган даштига нақ марказига бориб тўхтади.

Мамаюнус ота машинадан тушиб, атрофга синчковлик билан назар солди. Дупписини қўлига олиб сўз бошлади:

— Қани энди қақраб ётган шу ерларда боғу роғлар ташкил этсак, теракзорлар бунёд этсак. Узимизда имкониятлар була туриб нега энди четдан қишлоғимизга ёғоч ташимиз.

Уша йили раиснинг саёйи-ҳаракати билан Усмон Юсупов номли Катта Фаргона каналидан қурулган орқали даштга сув чиқарилиди. Урикзор боллар ташкил этилди. Ҳужаликнинг узида эса бир миллион тул терак утказилди. Жамоа ҳужалик меҳнаткашлари Мамаюнус отани қарилки пенсиясига кузатишгач, номзодлар орасидан ўзлари-та керакли раҳбарни танлаб олишди. Бу киши

Собиржон Пулатов эди.

У ота амалга оширолмай қолган ишларни ҳам йўлга қўйди, ҳужаликни юксалтириш учун тинмай изланди.

Бу йил ҳам жамоа ҳужалиги пахтакорлари вилоятда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик режасини бажарди. 905 гектар ернинг ҳар гектаридан 32,5 центнердан ҳосил олишиб, давлат омборига 2936 тонна оқ олтин етказиб берилди. Ҳужалик асосан уруғчиликка ихтисослашган. «Фарго-

ни 20 тага қўлайди, атлас туқиди дастхоналарини сони ҳам унгага етди.

Ҳужалигимизда 40 киши ишлайдиган гилам цехи фаолият бошлади. Цех Бешариқ йиғирув-туқув фабрикасидан олинган хом ашё ҳисобига ишляпти. 2х3 ҳажмидаги гиламлар туқилляпти.

Автогараж биносини таъмирлаб, бу ерга Жиззах ва Бешариқдан 20 та дастгоҳ ва ускуналар олиб келиб ўрнатилди. Муассархон Мирзатиллаева, Саломатхон

дамла бу ерда тайёр чармдан турли фасондаги пойабзаллар тикила бошланди. Цехда бир ойда 300—350 жуфтгача турт-беш хилдаги пойабзаллар тикилмоқда. Бугунги кунда ҳужаликдаги 12 та кичик цехда салкам 300 киши меҳнат қиляпти. Бу корхоналар 1995 йилда 7 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиққан бўлса, жорий йилда маҳсулот ҳажми 10 миллион сўмга, соф фойда эса 3,5 минг сўмга етди.

Қишлоқ ҳужалиги ва са-

этиборлари ерларнинг унумдорлигини ошириш, мелиоратив ҳолатини яхшилашга қаратилган.

— Кейинги йилларда кўп ҳужаликларда ерларнинг унумдорлигини оширишга жиддий эътибор берилмай қўйилди, — дейди жамоа ҳужалиги бошқарономи Холматжон Холиқов, — Маҳаллий ва минерал уғитларни компост усулда гектарига 35—40 тоннадан солиш, бунда агрономиялардан фойдаланишни эсдан чиқариб қўйибди. Қолаверса, ҳар хил сабаблар билан деҳқончиликда алмашнинг экишга ҳар доим ҳам амал қилишмаяпти. Деҳқончилик ишини илмий асосда ташкил қилишга бефарқ қараб бўлмайди. Ота-боболаримиз ҳосилдорликни қўлайтириш усулларини яхши билганлар, экиладиган ерларни эъвозлаб, унинг унумдорлигини ошириб борганлар. Бизда барча раҳбар, мутахассислар олий маълумотли бўлсалар-да, ишлаб чиқаришни илмий асосда ташкил қилиш у ерда турсин, ота-боболарнинг қилиб келган оддий усулларни қўллашдан ҳам эриниб қолдик.

Дарҳақиқат, бош агроном Холматжон Холиқов ҳақ. Маълумки, Фаргона вилоятида аҳоли зич яшайди. Деҳқончилик қиладиган майдон нисбатда оз. Муаммони ҳал қилиш учун ернинг ҳосилдорлигини ошириш керак. Бунинг учун ерни маҳаллий ва минерал уғитлар билан бойитиш, майдонларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш лозим. Ҳозирги кунда ана шу муаммолар тулатигча «Раққон» жамоа ҳужалигида амалга ошириляпти. Биз юрт равақи йулида ҳалол меҳнат қилаётган фидойиларнинг хайрли ишларида омад тилаймиз.

Ахмаджон Тўхтасинов.

КРЕДИТ — САДАҚА ЭМАС, ҲАРАКАТ ВОСИТАСИ

Яқинлашиб келаётган Янги йил байрами (муштарийларимизни шу байрам билан самимий табриклаймиз) «Евросиё» жамғармаси қўмағида ташкил этилган тadbиркорлар сиртқи мактабида машғулотлар ҳақиқат бера олди. Бу гал тadbиркорлик фаолияти учун кредит ажратиш ва олиш билан боғлиқ айрим муаммоларни кўриб чиқамиз. Муҳокамага қўйилган мавзуга мисоллар Хоразмдан олинган.

... Лекин бу мавзуга ўтишдан олдин мазкур вилоятдаги фермер Марк Раҳимовнинг алоҳида табрикламоқчимиз. Утиб бораётган йил бу фермер учун жуда муваффақиятли бўлди. Унинг оилавий корхонасида 25 гектар экинзор, 154 бош қорамол, юзлаб қўйлар бор. У шу ҳужаликни ривожлантириш учун республика Бизнес-фондидан имтиёзли шартлар билан 7,5 миллион сўм қарз олишга муваффақ бўлди. Бу масалата кейинроқ яна қайтамиз.

Ҳозирча эса унча кўнгилли бўлмаган ҳолларга тўхтайлик. Ҳозирги пайтда кўп тузилмалар ҳуусий тadbиркорликни, кичик ва ўрта бизнесни молиявий қўллаб-қувватлаш тўғрисида жар солмоқда. Тижорат банклари, турли сармоя жамғармалари, бошқа тadbиркорлик кредит беришга ваъда қилмоқда. Лекин уларнинг қўнгиллиги шу қадар кўп миқдорда фойда тулашни талаб қилмоқдаки, ҳар қандай тadbиркор улардан қарз олишдан олдин бундай катта миқдордаги фойдани қандай тулашни юз қарра ўйлаб қўлади. Бунинг устига кредитни қисқа муддатга: бир ойда ёки уч ойда беришни афзал қўришади. Бундай молиявий «ердам» фермерга ҳеч қандай наф келтирмаслиги тушунарлидир.

Ҳозирги кунда республика Бизнес-фонди ҳуусий тadbиркорликни, кичик ва ўрта бизнесни қўллаб-қувватлаш учун тузилган энг нуфузли тadbиркорлардан бири бўлиб қолди. Айни шу тadbиркорлардан анча узоқ муддатга — беш, ҳатто ун йил муддатга имтиёзли кредит олиш мумкин.

Аввал бошдан ишлар худди шундай режалаштирилган. Лекин ҳоразмлик фермернинг мактуби ўйлангиринча қўйди. Фермер бундай эзди: «Бизда Бизнес-фонддан кредит олишнинг иложи йўқ. Менинг аризамни кўриб чиқишни бир неча ҳафта пайсалти солишди, шундан кейин ҳам пул беришмади. Қани ҳақиқат?»

Барча бизнесменлар, айниқса энди иш бошлаётган кишилар ўзларига фойдали сабоқ чиқариб олишлари учун сиртқи мактабимизда қишлоқ тadbиркорлигининг «қалбидан отилиб чиққан» бу шикоятни кўриб чиқиш уриниш бўлади. Тўғри Бизнес-фонд Хоразм вилоят бошқармаси бошлиги вазифасини бажарувчи Баҳодир Иброҳимов ҳузурига таширфимиз унинг учун қўйилмаган воқеа бўлди: журналистлар қайси масала билан қизиқганини билиб, ранги ўчиб кетди.

— Бу мактуб ҳам, бошқа шу каби мактублар ҳам мента яхши маълум, — деди у. — Биласизми, чўнтагида хемари бўлмаган одамлар ишнинг аниқ режасини тузмай, ўз олдига аниқ мақсадни қўймай, пул бер, деб талаб қилишади. Уларга қандай пул бериш мумкин? Бирор иложини топса булар... лекин бу тadbиркорларга ҳос гап эмас.

Фақат тахририятга эмас, бошқа тadbиркорларга ҳам жўналатган шикоят хатининг муаллифи ун йил муддатга икки миллион сўм қарз олмоқчи бўлган. Аризасида ёзилгача, «фермерлик ҳужалигини ташкил этиш учун» кредит беришни сўраган. «Бизнес-режа»да қорамол сотиб олиб, сутти қайта ишлайдиган цех очмоқчи бўлгани айтилган... лекин цехни қарерда очмоқчи эканлиги, озуқа базаси, ери бор-йўқлиги тўғрисида бир оғиз ҳам сўз йўқ.

Оқилона фикр юритувчи кишилар аниқ режа тузмай иш бошламайди.

Кредит ажратилган кишилар бунга яхши билишлари жуда муҳим. Пул ҳисобини яхши қўлади, қарз олгандан кейин ун қайтариш ҳам керак, деди суҳбатдошимиз. Бизнинг тadbиркорларимиз эса (ҳаммаси ҳам эмас, лекин қўнгиллиги) пул олсам бўлгани, кейин бир гап булар тарзида ҳаракат қилишади.

— Бундай «асослан» утмайди, — деди қатъият билан республика Бизнес-фонди маркетинг ва аборот бошқармаси бошлиги Маҳмуд Умаров. — Биз ҳеч қимнинг йўлига гов солмоқчи эмасмиз, лекин ҳар бир бизнес ариза пухта текширилади, бу ишмиз учун зарур. Аризани экспертизадан ўтказишга фақат бизнинг мутахассисларимиз эса, товар ишлаб чиқарувчилар ва тadbиркорлар палатаси, «Мадал» сўғурта жамияти, «Тadbиркорбанк» ва бошқа бир қанча манфаатлари тadbиркорларнинг вақиллари ҳам иштирок этади. Кредит учун ажратилган ҳар бир сўм тadbиркор бизнесига, масалатан иқтисодиётга хизмат қилиб, фойда келтиришга қатъий ишонч ҳосил қилишимиз керак. Бошқача бўлиши мумкинми?

Бошқарма раҳбари ҳолдаган кишилар Тошкентда ўларнинг қизқирган масалалар юзасидан 45-18-35 рақамли телефон орқали аниқ маслаҳат олишлари мумкинлиги ҳақида хабар қилиб қўйишни сўради. Айни пайтда кредит олиш нияти ўйланган иш юзасидан бизнес-режа тузишдан бошлангани зарурлигини яна бир бор таъкидлади. Республика Бизнес-фонддан бизга хабар қилишлари қараганда, ҳозир республикамизнинг ҳар бир туманида, шаҳарида фонднинг бўлими ва ваколатхонаси ишлаб турибди, уларда бизнес-маслаҳатчи ишнинг қиймати олингандан кредит миқдорига қўйилади. Яъни тadbиркор кредит олмаса, маслаҳатчининг хизматига ҳақ туланимай қоларедди. Бу эса иккала томоннинг иши учун омиб ҳисобланади...

Тadbиркорнинг кредит беришни расмийлаштириш чоғида бошқа зарур ҳужжатларини тулашга ҳам жиддий эътибор бериш керак. Бизнес-фонднинг ҳар бир бўлимида бундай ҳужжатларнинг руҳияти мавжуд. Ўз вақтида, тула ҳажмида тақдим этилган ҳужжатлар ариза сира кечиктирмай кўриб чиқишига асос бўлади, ортқиқа ҳаяжонларга, асабийлашшга ўрин қолмайди.

Биз кредитни расмийлаштиришнинг ҳамма босқичларини саёб ўтмоқчи эмасмиз, бу ишнинг Бизнес-фонднинг ҳар қандай бўлимида малакали бажаришади. Биз фойда бир нарсани таъкидламоқчимиз: бу қондада ортқиқа иш йўқ, ҳаммаси асосли ва тушунарли. Лекин биздан сабр-тоқат, қатъият талаб қилинаса, ажабланидиган жойи йўқ — тadbиркорлик фаолиятининг ҳар қандай босқичида ҳам сабр-бардошли, қатъиятли бўлиш лозим.

Сўбатимизнинг бошида янги йил табриги йўллаганимиз Марк Раҳимовнинг ҳам ҳисоб қарақасига 7,5 миллион сўм кредит утказилиши учун кўп марта сабр-тоқат, қатъият билан иш тутишга тўғри келди. Шунга қарамай, фермер бизнес-режасига мувофиқ ҳаракат қилиб, ҳозиргача сутти қайта ишлаш, қолбаса ва соқиска ишлаб чиқариш, қондиртер маҳсулотларни пишириш учун зарур ускуналарини сотиб олди... Чўнқи бизнес режада бу ускуналарни қарердан сотиб олиш, тахминий нархи қўрсатилган эди. Бу режаларни у тула амалга оширди. Хоразмлик фермер ҳаракатларини тула қўллаш, олинган кредитни қайтариш юзасидан тузган режалари ҳам муваффақиятли амалга оширишга илоҳонамиз.

Янги йилда республикамиздаги барча тadbиркорларга ана шундай аниқ режа билан самарали ишлашни тилаймиз.

Борий АЛИМОВ.
(ЎзА).

БИР ҲҲЖАЛИК
ИМКОНИЯТИ

на-3» навининг энг сара уруғчилигини худди шу ҳужалик деҳқонлари етиштиришади. Бу борада 1047 тонна урнига қарийб 1400 тонна уруғлик пахта топширилди.

Ҳужалик ишлаб чиқаришнинг бошқа соҳаларида ҳам салмоқли ютуқларга эришди. Галлакорлар дон тайёрлаш режаларини ортиги билан бажаришди. Шу билан бирга келгуси йил учун пухта замин ҳозирланди. Айни кунларда ҳужалик галлазорларида гуркираб усаётган ям-яшил галла майсалари агротехника қондалари асосида парвариш қилинмоқда.

Ҳужаликда 6715 та ишга лаёқатли киши бор. Уларни иш билан банд қилиш имкони изланиляпти.

— Ҳужаликда буш ётган биноларни қайта таъмирлаб, кичик-кичик цехлар очдик, — дейди раис. — Даставвал унта тикув машинаси келтириб турли хил халатлар, якандозлар, курпаклар тайёрладик. Пахтакорлар учун этаклар, кийим бошлар тикишни ҳам ўзлаштириб олдик. Шундан сўнг муъжазгина атлас цехи ташкил этилди. Айни кунларда тикув цехида дастгоҳлар со-

Асронқулова сингари йиғирувчилару қалавачилар хом ашё ҳисобига ойига 7 тоннага келава ип ўрашмоқдалар. Бу цехда ҳозир уттиз кишини иш билан таъминланган. Келгусида 150 нафар киши ишлайди. Увада титиш цехи очилияпти.

Жамоамизда айни кунда 250 тонна пахтани қайта ишлаб ип йиғириш имкони бор. Биз ҳисоб қилиб чиқдик, шунинг ўзидан ойига камиди 250—300 минг сўм даромад олиш мумкин. Яна бир цех ҳуусида ҳам тўхталиб ўтишга тўғри келади. Биз ҳужалигимизда буш ётган товўқхона биносини қайта таъмирлаб терини қайта ишлаш цехига айлантирдик. Даставвал фойдаланилмаётган мол терисидан 150—200 тасини қайта ишлаб чарм тайёрлаётган бўлсак, эндиликда туман ҳужаликларидан келтирилятган 500—550 та терини қайта ишлаб, ойига 33 минг дециметр гача чарм тайёрляпмиз. Шунга айтиш керакки, ун икки нафар киши ишляётган терини қайта ишлаш цехи ёнига ун икки нафар малакали уста ишлайдиган пойабзаллар тикиш цехи ҳам очилди. Айни

ноат маҳсулотлари нархлару зарару узвий боғлиқ. Қишлоқда агросаноат комплексини ривожлантириш билан бирга саноат тармоғини кенгайтириш, уларни ягона бир тизимга келтириш устида изланиш пайти келди. Бу борада жамоа ҳужалигида бошланган ишлар яхши натижалар бериляпти. Ҳужалик раҳбарлари қишлоқда маҳсулот ишлаб чиқариш, қайта ишлаш ва сақлашнинг ягона тизимини жорий этиш билан бирга уч муаммони ҳал қилишляпти. Бу — биринчидан, етиштирилган маҳсулотларини тула сақлаб қўлиш, иккинчидан, иқтисодий самарадорликни ошириш, учинчидан, қишлоқнинг узида қўшимча иш уринлари яратишдир. Айни кунларда ҳужаликда 16 та саноат ва турли хизмат шохобчалари мавжуд. Консерва цехи, гишт заводи, мебель устaxonаси ва бошқа хизмат турлари ҳам ишлаб турибди.

Ҳужаликда қишқи дала юмушлари ерларни шўдгор қилиш, дала бошига маҳаллий уғит ташиб чиқариш, сўғориш тезкорлик билан олиб боришмоқда. Айни кунларда ҳужалик деҳқонларининг бутун диққат-

БОҒБОН
ҲИММАТИ

Маҳмуд ака Лапасов Чироқчи туманидаги «Чиял» ширкат-жамоа ҳужалигида меҳнат қилади. У оила аъзолари билан биргаликда ҳар йили дастурхонимизни ноз-неъматларга тулдиришга самарали ҳисса қўшиб келмоқда. Ижара пудрати асосида ишляётган боғбон бу йил 6 гектар олмазордан 12 тонна олма етиштириб, режани ошириб уддалади.

Келгуси йил ҳосилига замин ҳозирлашга ҳам ҳозирдан киришган соҳибкор, дарахтларга шакл бериб, ниҳолларни сўғориб, қишқи агротехник тадбирларни ўз вақтида бажармоқда.

Бегмат БОБОРАХМАТОВ.

Дўстлик туманидаги «Дўстликдон» ҳиссалорлик жамияти қошида ташкил этилган ёрдамчи ҳужалик аъзолари хайрли ишларини амалга оширмоқдалар. Жумладан, туман тасарруфидаги болалар боғчаларига ўзлари етиштиряётган маҳсулотлардан арзон нархда тарқатаяпти. Улар яқинда яна бир ташаббус билан чиқдилар: «Соғлом аълол» фондига 10 минг сўм ўтказдилар.

Суратларда: 1. Тайёрлов маҳсулотлари омбори мудир ёрдамчиси (ўртада) Нодир Собиров, ишчилар Абдулла Иноятлов ва Жўрақул Қодиров. 2. Ишлаб чиқариш цехларида бирида.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

Матбуот сўзининг таъсири

ХАТОЛАРНИ ОҚИЛОНА ТУЗАТМОҚ МАРДНИНГ ИШИ

«Қишлоқ ҳаёти» рўзномасининг 86-сонида Музработ туманидаги А. Қодирий номли деҳқон ҳужалигида оқ олтин йиғим-теримига етарли эътибор берилмаганлиги, пахта териш машиналари далага ҳўжақўрсинга чиқарилганлиги танқид қилинган эди.

Қуни кеча рўзнома тахририяти Музработ туман ҳокими муовин Ч. Пирназаровдан газетала чоп этилган танқидий мақолага жавоб хати олди. Унда шундай дейляди:

Мақола Музработ тумани ҳокимлигида барча

деҳқон ва жамоа ҳужалиги раислари ҳамда бошқа мута-

садди тadbиркорлар раҳбарлари иштирокида муҳокама этилди. Мавжуд камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш чоралари белгила-ниб, амалга оширилди.

Айни пайтда О. Бозоров раислик қилаётган А. Қодирий номли деҳқон ҳужалиги уюшмаси аъзолари пахта топшириш юзасидан 1996 йил режаларини 10 ноябрь қуни ошиги билан бажар-

дилар. Давлатга 3260 тоннадан кўпроқ оқ олтин топширилиб, ҳосилдорлик 32,2 центнерга етказилди.

Мавсум давомида ҳужалик пахтазорларида 13 та пахта териш агрегатлари ишлаб турди, 2 мингдан ошди киши йиғим-теримга жалб этилди.

А. Қодирий номли деҳқон ҳужалиги уюшмаси

галлакорлари 1996 йилги давлатга дон топшириш режасини ҳам биричи-лардан бўлиб уддалади.

Туман ҳокимлиги бундан кейин ҳам газетанинг танқидий чиқишларига эътиборни қўйиштираведади.

Музработ туман ҳокими муовин Ч. ПИРНАЗАРОВ.

Барака аҳилликда

ЙИЛГА-ЙИЛ
ЎХШАМАС

Йилга-йил, ерга-ер ўхшамайди. Бука туманидаги Гаффор Азаматов номли жамоа ҳужалиги деҳқонлари учун жорий йил қўвончли, баракали бўлди. Ҳужаликда пахта, дон ва сабзавотдан мўл ҳосил олинди.

Фидокор, ишбилармон пахтакорлар самарали меҳнат қилиб муддатидан илгари давлатга пахта сотиш режасини 106,8 фоиз қилиб бажардилар.

Ҳужалик раиси Омон Амиров биз билан суҳбатда зафар рақамларини шундай шарҳлайди:

— Туманда биринчи бўлиб йиллик режани уддаладик. Пахтадан 36 миллион сўм фойда олинди.

Пахта йиғим-теримида 1200 нафар теримчи фаол иштирок этди. Терилган пахта учун ҳар ҳафтада ҳисобкитоб қилиб турилди.

Қарерда инсонга гамхўрлик яхши бўлса, уша ерда иш унумли ва баракали бўлади. Ҳар бир оила талаб-эҳтисжини ҳисобга олиб, вақти-вақти билан ун, ёғ, картошка ва пиёз бериб турилади.

Ҳужалик пахтакорлари андиқонлик ҳамкасблари изидан бориб 1997 йилда 500 гектар ерга плёнка остига чигит экиш ниятидалар. Айни кунларда 7 та чигит экадиган сеялка ҳозирлаб қўйилди.

Дон — ҳаёт манбаи. Бунга яхши билган ҳужалик галлакорлари дончиликни ривожлантиришга катта эътибор беришмоқда. Жорий йилда 500 гектар ерга бўғдой, 805 гектар ерга эса шўли экиб, мўл ҳосил етиштирдилар.

Сабзавотчиликдан эл дастурхонига 642 тонна маҳсулот етказиб берилди.

Ҳужаликда халққа маданий-манший хизмат курсатиш яхшиланмоқда. Хонадонлар ичимлик суви, газ билан таъминланган. Саноатни ривожлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Айни кунларда «Ақбар» кичик корхонасида 70 нафар хотин-қиз самарали меҳнат қилмоқда. Машиналар тузатиш устaxonаси, 6 та тегирмон аҳоли хизматига.

Айни кунларда ҳужаликда қишқи тadbирлар уюшқоқлик билан олиб боришмоқда. Техникани таъмирлаш, ариқ-зўвурлар қазини ва тозалаш, далага маҳаллий уғит ташиб чиқариш қизгин.

1997 йил — Инсон манфаатлари йили эшик қоқмоқда.

Ҳужалик аъзоларининг нияти улуг. Улар келгуси йилда ҳам баракали ҳосил етиштиришмоқчи. Ниятин-гиз йўлдошингиз бўлсин, меҳнатсевар бободеҳқонлар.

О. ҒОФУРОВ.

Чигитни плёнка остига экиш афзаллиги

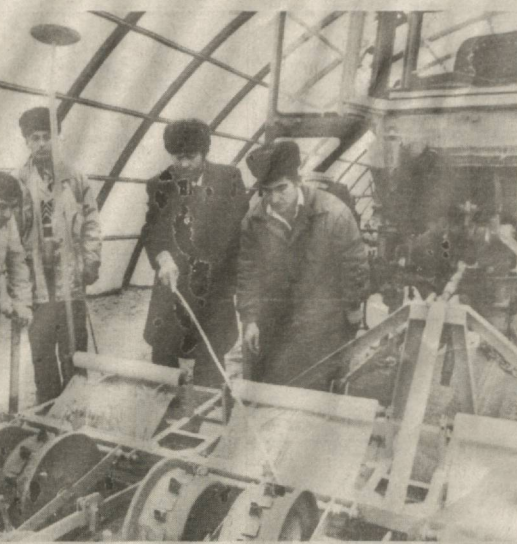
Янгиликнинг қаноти бор, деб бежиз айтилмаган. Мамлакатимиз пахтачиллигидаги муҳим янгилик — чигитни плёнка остига экиш усули бундан икки йил илгари Андижон вилоятида бошланган бўлса, ҳозирги пайтда бутун мамлакатимизга кенг тарқалган. 1995 йили тажриба тариқасида Андижон вилоятининг тулук-қилми шароити турлича бўлган минтақаларида 71,5 гектар ерга экилган бўлса, 1996 йили бу технология 9,4 минг гектар майдонда кенг қўлланилди. Бир йилнинг узида тажриба микёси ана шундай кенгайди. Бунга янги усулнинг қўлини афзалликлари сабаб бўлди.

Биринчидан, чигитни плёнка остига экиш технологиясида пахта ҳосилдорлиги ҳозиргача қўлланиб келинаётган усулга нисбатан гектарига ўртача 12-15 центнердан юқори бўлиши йирик ҳужаликлар, туманлар ва Андижон вилояти микёсида тула исботланди. Бир қатор бригадаларда ҳосилдорлик 55-60 центнерни ташкил этди.

Иккинчидан, пахтага ишлов бериш жараёнилари, хусусан, қатор оралирини қўлтиривчи қилиш харажатлари камайди. Масалан, олдий усулида қатор оралирига 6 марта ишлов берилади, плёнка остига экиш технологиясида турт марта ишлов бериш қийин қилади. Кетмон чопи, уток ва бошқа шу каби қўл меҳнатини талаб қиладиган юмушларга ҳолат қўймайди. Чунки чигит экилган пушта юзаси плёнка билан қопланганлиги сабабли ёмғир, сел ва бошқа ташқи муҳит омиллари ҳисобига тулукнинг қатқалоқ бўлиши қўйилмайдиган. Замин доимо майин, юмшоқ бўлиб туради. Плёнка остига ҳаво кирмаганлиги туфайли бетона уларнинг ўсиб-ривожланишига шарт-шароит бўлмайди.

Учинчидан, бугунги кунда «Андижон усули» номи билан аталган янги технологияда аввалгисига нисбатан сув сарфи 35-40 фоизга қисқаради. Чунки плёнка остига доимо етарли даражада намлик бўлганлиги, ҳаво иситган пайтда тулукнинг намлик юқорига кўтарилиб, плёнкага теккан, яна пахта қайтиши, шунинг ҳисобига усимлик ривожланиётган пуштада мақбул иқлим шароити вужудга келади. Бу тузани суғориш муддатини ва саногини қарийб икки бараварга камайтириш имкониятини вужудга келтирди.

Туртинчидан, ердан йил бўйи самарали фойдаланиш, пахта ва галла алмашлаб экиш режасини амалга ошириш, бу экинлардан ташқари чорва озуқаси, сабзавот, картошка, дуккаки дон-дун ва бошқа ноз-неъматлар еттиштиришни қўлайлаштириш учун шарт-шароит яратилди. Зеро, чигит плёнка остига экилганда туза ривож ва пахтанинг пишиб етилиш муддати 20-25 кунга тезлашади. Шунинг ҳисобига ҳосилни сентябрь ойи охиригача, жуда ўзғича билан октябрь ойининг дастлабки ҳафтаида саранжомлаб олиб, пешма-пеш ерни ҳайдаб, кузги галлани энг мақбул муддатларда экиш-ўндириб олиш учун шарт-шароит яратилди. Келгуси йили май-июнь ойларида галла йиғиштириб

ЯНГИ УСУЛ
ҚУЛОЧ ЁЙМОҚДА

олинган, кеч кузгача чорва озуқаси учун маккажўхори, картошка, сабзавот, дуккаки экинлар, шולי ва бошқа қишлоқ ҳужалик маҳсулотларини еттиштириш, эл-юрт дастурхонини мулк қилиш учун имконият вужудга келади.

Бешинчидан, пахта ёгин-сочини қўлларга қолмасдан саранжомлаб олинганлиги туфайли тола чиқиши, унинг сифати янада яхшиланиб, олинган даромад сезиларли даражада қўлайли.

Чигитни плёнка остига экиш технологияси қўлланилганда бир қатор йўналишлар бўйича харажатларнинг қўйилиш ҳолати қўлайлиги, албатта. Хусусан, плёнка, тақомиллашган селкадан фойдаланиш, кимевий дозирани қўлланиш шулар ҳисобига киралди. Бу сарф-харажатлар қўшимча равишда олинган 5 центнер пахтанинг ҳисобига тула қопланиб кетади. Қолган гектаридан ўртача 8-10 центнердан олинган қўшимча ҳосил эса фойдала қўлайли. Бу пахтакорларнинг турмуш шароитини яхшилашда муҳим аҳамият касб этади.

Ана шу афзалликлар туфайли мамлакатимиз Президентини И. А. Каримов 1996 йил сентябрь ойида Андижон вилоятига қилган сафари чоғида бу замишати бошқа қўлтириш ибратли ва қимматли тажрибалар қаторида чигитни плёнка остига экиш технологиясини кенг еилиш хусусида алоҳида тўхталди ҳамда бу усулни тақомиллаштириш юзасидан қимматли йўл-йўриқлар берди. Масалан, юртбошимиз мазкур усулни машина терими-га мослаш юзасидан ўз маслаҳатларини баён этди. Бу фикр-мулохазалар Андижон вилояти охиринги, Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув ҳужалиги вазирлиги учун дастуруламат бўлиб қолди. Ушбу технология учун мослаштирилган селкалар ишлаб чиқарилаётган Андижон механика заводидан машина тегишда қўлланилишини қўла туғувчи ўзгариш ва тўзатишлар киритилди. Юқорида таъкидланган вазирлик қўшидаги «пах-

тачиликда «Андижон усули» илмий-ишлаб чиқариш ва тижорат марказининг фаолияти жонлан-тириб юборилди. Хусусан, ҳужаликларга плёнка, селкалар ва бошқа зарур ашёларни етказиб бериш юзасидан шартномалар тузиш жадаллаштирилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан чигитни плёнка остига экиш масаласига бағишланган махсус қарор қабул қилинганлиги, унда ушбу технология мамлакатимиз пахтачиллигини ривожлантиришнинг истиқболли эканлиги таъкидланганлиги янгиликка янада кенг йўл очмоқда. Ушбу ҳужжатга кура 1997 йили чигитни плёнка остига экиш усули 200 минг, 1998 йили 500 минг, 1999 йили 750 минг, 2000 йили

эса 1 миллион гектар ерга қўлланилиши белгилан қўйилган. Ҳозирги пайтда 1997 йил баҳоридан экин-тикин ишларида қат-та тайёргарлик қўрилиб, янги усул жараёнилари, унинг узига хос жиҳатлари республика, вилоят, туман микёсидаги семна нарларда ўргатилмоқда. Бу курғазмалли йилларда вилоят ҳокимларининг қишлоқ ҳужалик масалалари билан шугулланувчи уринбосарлари, туман ҳокимлари, қишлоқ ва сув ҳужалиги бошқармалари, ҳужаликлар раҳбарлари, мутахассислар, механикаторлар, ижарачилар фаол қатнашмоқдалар. Янги технологияни мамлакатимиз қишлоқ ҳужалиги ҳокимларида тушуниришда, унинг афзалликларини қўрсатиб беришда Андижон вило-

ти агросаноат мажмуи вакиллари, шу ишга икки йилдан бери бутун билим ва тажрибасини баҳишда этиб келаятган фидойи ишонар катта жонбозлик қўрсатмоқдалар. Таъабубе ижодкорларнинг вакиллари ҳозирги пайтда қўшнани вилоятларда қўриш мумкин. Хусусан, андижонлик тажрибали мутахассис Абдусалом Усмонов Самарқанд вилоятида бу янгиликни тарғиб этишда фаол қатнашапти.

Янги технологиянинг моҳияти агросаноат мажмуи барча ҳокимларига етиб бориши зарур. Шу мақсадда яқинда Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув ҳужалиги вазирлиги тизимидаги ташкилотлар, бошқармалар ҳамда бошқа бўлимлар мутахассислари учун Оққўртон туманидаги «Султонобод» жамоа ҳужалигида курғазмалли амалий машғулот ўтказилди. Ушбу машғулотда Ўзбекистон Республикаси қишлоқ ва сув ҳужалиги вазирлигининг уринбосари Мансур Султонов, Андижон вилояти қишлоқ ва сув ҳужалиги бошқармаси янги техникани жорий қилиш бўлими бошлиғи Тиловооди Янгитов мазкур технологиянинг қўшнани жиҳатларини йиғилганларга атофлича тушунтириб беришди. Савол-жавоблар жараёнида бу усулнинг қўшнани афзалликлари янада ёрқин намоён бўлди.

Курғазмалли амалий машғулотнинг бу ҳужаликда ўтказилганлиги бежиз эмас. Оққўртон туманида 1997 йили 1,5 минг гектар майдонда янги технология қўлланилса, унинг 60 гектари «Султонобод» жамоа ҳужалиги ҳисобига туғри келади. Тажрибали деҳқон Бақир Қосимов етакчилигидаги жамоа зиммасига янгиликни қўллашдек масъулиятни вазира юклатилди. Ҳужалик бош муҳандиси Ўзат Сарикўлов, механикаторлардан Мовил Сайдалиев, Маҳмуд Шербаевлар янги технологияни қўлланиш, хусусан, мослаштирилган селкадан фойдаланиш юзасидан мутахассисларнинг тажрибаларини ўрганишга ятти. Масалан, Оққўртон тумани «Агрокиметгазминот» ташкилоти раҳбари Хусанбой Назаров Андижон вилоятида маълум муддат бўлиб, янги усул жараёниларини ўрганиб қайтди. Истиқболли технология ҳужалик, туман, вилоятлар микёсида тобора кенг қўлдоғи етказилганлиги янгилик узига йўл очиб бораётганлигидан дарах бермоқда.

С. САЙДАЛИЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти»
муҳбири.

Суратларда: 1. Андижон вилояти қишлоқ ва сув ҳужалиги бошқармаси янги техникани қўриш бўлими бошлиғи Т. Янгитов (ўнгдан иккинчи) Оққўртон тумани «Агрокиметгазминот» ташкилоти раҳбари Х. Назаров, «Султонобод» жамоа ҳужалиги бош муҳандиси И. Сарикўлов, ҳужалик вакили Т. Очилов, механикатор М. Шербаевга мослаштирилган селкадан фойдаланиш юзасидан йўл-йўриқлар бераётган. 2. Курғазмалли амалий машғулот пайти.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ
олган суратлар.

Пешку
далаларидаПУХТА
ЗАМИН

Ботир Жумаев қатор йиллардан бун «Маданият» жамоа ҳужалигидаги бригададан бирита етакчилик қилиб келади. Жамоада ҳар йили кузги-қишқи талбирлар барвақт ва сифатли ўтказилади. Шу боис пахтадан мул ҳосил олади. Жорий йилги хирмон ҳам баракали бўлди. Пахтакорлар режани ушлаб, ҳосилдорлиқни қарийб 45 центнерга етказишди.

Уста деҳқонлар келгуси йил ҳосилига ҳам пухта замин яратмоқдалар. Шу йил ораш ишлари ноябрь ойидан сифатли қилиб туғаллади. Бу ишда айниқча механизатор Исом Қўрбонов алоҳида гайрат қўрсатди. 63 гектарга яқин майдон 40-45 сантиметр чуқурликда сифатли қилиб шуддорланди.

Ҳужаликнинг Даврон Абдуллаев, Шавкат Элов, Жаҳон Давронов, Болта Нейматов бошлик бригадаларда ҳам бу муҳим талбир ўз муддатида ўтказилди. Ҳозир сув йўларини тозалаш, ерларни шўрини ювиш ва далага ўтти чиқариш ишлари қизгин олиб боришмоқда.

МЕХАНИЗАТОРЛАР
ГАЙРАТИ

«Янгиобод» жамоа ҳужалигида ҳам шуддорлаш ишлари намунади ташкил этилган. Зулфиддин Қудратов, Обид Нейматов, Шавкат Тураев ва Азим Сувонов каби тракторчиларнинг меҳнати таҳсинга сазовордир. Улар ишнинг сифатига ҳам алоҳида эътибор бермоқдалар.

ЎГИТ —
ЕРНИНГ
ДАРМОНИ

Маҳаллий ўғит — ернинг дармони, ҳосилдорлиқни оширишнинг бош омилли. «Дуслик» жамоа ҳужалиги аъзолари бун яхши тушунишди. Айни пайтда бу ерда ўғит тулаш яхши ташкил қилинган. Шавкат Тураев раҳбарлигида ҳар кунги далага 150-200 тонна маҳаллий ўғит чиқариляпти. Бу ишда Исроил Очилов, Бахтиёр Азев, Ҳамроқул Раҳмонов, Ражаб Маъмуровлар каби тракторчилар бошқаларга ўрнак бўлишяпти.

Собиржон КОДИРОВ.

Ризқ-руз сарчашмаси

НОМИГА МОНАНД «ГУЛБОҒ»

Паркент туманидаги қўтармоқли, иқтисодий томондан яхши оёққа туриб олган, деҳқончилик маданияти жиҳатидан намуна қилиб қўриштирилган арийқилган ҳужаликлар орасида «Гулбоғ» халқ корпорацияси узининг алоҳида ўрнига эга. Бу ерда кейинги уч-тўрт йил мобайнида иқтисодий ислохотларни ишлаб чиқаришга талбик этиш борасида қўла қўришари ишлар амалга оширилмоқда. Айниқса, қишлоқ ҳужалик ишлаб чиқаришини ташкил этиш борасида қўл йиллик катта тажрибага эга бўлган Эркин Рузमतов мазкур ҳужаликка раҳбар бўлиб келган, қўшнани соҳаларда жиддий ўзгаришларга эришилди. У энг аввало пойтахт вилоятидаги иқтисодий ислохотлар яхши натижа бераётган бир неча йирик ҳужалик иқтисодлари билан атофлича танишиб, ўз фикр-мулохазаларини мутахассисларга айтиди ва улар билан батафсил фикрлашди. Шундан сўнг деҳқончилик, боғдорчилик, чорвачилик, механизация ва маданий-маиший ишлар, бундан ташқари маҳсулотни қайта ишлаш ҳамда сотиш билан шугулланишда 5 та уюшма ташкил этилиб, шулар негизлида халқ корпорацияси вужудга келтирилди. Ҳар бир уюшма ички ҳужалик ҳисоби асосида фаолият юритиш ҳамда уларнинг бир-бири билан йўл равишда ишлаши йўлга қўйилди. Мазкур уюшмаларга ўшб жамоада ўзоқ йиллардан бери сидқили ишлаб келаятган тажрибали мутахассислар — Рихсидов Нуридинов, Қобилжон Холдоров, Файзулла Маҳмудов, Баҳром Норматов ва Тохир Гуломовлар моҳирлик билан раҳбарлик қилишяпти. Ҳар бир уюшмага еркинлик ва мустақиллик берилганлиги туфайли улар иқтисодий қўрсаткичларнинг яхши бўлиши учун кун қўйишяптилар.

«Гулбоғ» халқ корпорацияси ўз номига монанд равишда тобора ўзлашган, қўркам ва обод бўлиб бормоқда. Бештен боғ ва узоқроқ, сабзавот ва картошка пайдалани, сугорилаётган ҳамда намуна ерлариди галлазорлар. 7,5 гектар майдондаги иссоқхона ва бошқа экинзорлар ҳужалик ҳудуди боғроқларга айлантирилганлиги, ризқ-руз сарчашмаси йилдан-йилга баракади бўлиб бораётганлигидан далолат беради. Ҳужалик миришкорлари жами 2050 гектар ерга деҳқончилик қилишиб, халқимиз учун энг зарур маҳсулотлар — дон, картошка, сабзавот, ўзим ва бошқа ноз-неъматларни еттиштиришяптилар. 1996 йили халқ корпорацияси миришкорлари дон мустиқилигига эришиш йўлидаги сарф-харақатга муносиб ўлиш қўйишлар. Жами 2060 тонна галла еттиштирилди. Улар режаларда 970 тонна уришга 1100 тоннадан зиёд галлани давлат оморларига туқипта муваффиқ бўлишди. Ҳужалик галлазорлари 1997 йил ҳосили учун 300 тонна уругли галлани 916 гектар ерга энг мақбул муддатларда экиб-ўндириб олишиб, ҳозирги пайтда парварниш ва сугориш ишларини маромида олиб боришяпти. Ана шу галлазорларнинг 550 гектари лалми ерга бўлса, қолгани сугориладиган майдонлардир.

Ҳужалик боғбонлари, сабзавоткорлари ва бошқа миришкорлари ҳам эл-юрт дастурхонини туқин қилишга муносиб ўлиш қўйишяптилар. Улар бу йил 1900 тонна картошка, 1300 тонна ўзим, 820 тонна мева, 2000 тонна сабзавот ва бошқа ноз-неъматларни аҳоли дастурхонига етказиб беришди. Бу ютуқларни қўла қиритишда сабзавотчилик бўйича бригада бошликлари — Муҳиддин Тожиев, Шўхрат Мирсалиев, боғдорчилик соҳаси миришкорлари Солибой Тўйчиев, Зойил Маҳмадов, Зокир Ражаббеов, техника воситаларини моҳирлик билан бошқаришда ҳамкасарлари ўртасида катта ҳурмат қозонган дала даргалари — Ҳаким Маҳмадов, Муҳиддин Дадамов, Азим Турсунмуров, Саъдулла Маҳмудовларнинг ҳиссаси катта бўляпти. Сабзавотчилик ва картошқачорчиликда ҳосилдорлиқни ошириш соҳасида тажрибали мутахассис — бош ҳосилот Рихсидов Тўрбоннинг изланувчанлиги, фан-техника янгиликларини жорий этишга бўлган иштилоқлиги алоҳида аҳамият касб этмоқда.

Ҳужаликда чорвачилик ҳам яхши таракқий этган тармоқлардан бири ҳисобланади. 900 бош қармоқ, шў жўмалдан, 720 бош ситир, 3500 бош қўй, 170 бош йилқи меҳр билан парварниш қилиниб, мулк-қўл чорвачилик маҳсулотлари еттиштириляпти. Чорвачилик етакчиси Қобил Тўрабев, моҳир сўт соғувчи Олима Солипова, молбоқар Шариф Сидиков сингари жонқўрларнинг филокорона меҳнати туфайли 1996 йилнинг утпан дарида 580 тоннадан зиёд сўт топирилди. Корпорациянинг сутни қайта ишлабланган ўз корхонаси мавжуд. Бу ерда 20 тонна сўт қайта ишланган, турли маҳсулотлар тайерланмоқда.

«Гулбоғ» ҳар жиҳатдан обод бўлиб, ривожланиб бораётганлигини бошқа мисоллар ҳам тасдиқлайди. Хусусан, корпорация узининг кичик вино заводида эга. Бу ерда йилига 1500 тоннадан зиёд маҳсулот тайерланапти. Ҳужалик ҳудудида ўз тағирини, обжўвлоз ишлаб чиқариш. Ҳужаликнинг узида еттиштирилган зитилан ег олинганлиги барча имкониятлар ишга солинаётганлигини қўрсатади.

Ҳозирги кунларга ҳужаликнинг 7,5 гектар майдондаги иссоқхонасида иш қилинган. Ҳу соҳасининг билимдонни Мир-соли Гуломов етакчилик қилаётган бу жамоада лимон, апельсин, мандаларин ва бошқа резаворлардан мул ҳосил олишда Ҳамдамовлар оидаси аъзолари алоҳида ўрнак бўлишяпти. Алпшер Ҳамдамов, Зўрмал Ҳамдамов, Жамилда Ҳамдамов ва бошқалар мулк-қўлчилик яратиш ишга катта ҳисса қўйишяпти.

Ҳужалик даромадининг каттагина қисми қўрилиш, ободончилик, маданий-маиший ишларда сарфланган. Шунинг учун ҳам 20 мингдан зиёд аҳоли яшаётган ўшб маҳаллада меҳнатқилларга зарур шарт-шароитлар яратишга имконият тобора қўлаймоқда. Ҳужалик ҳудудида 6 та ўрта мактаб, 4 та болалар боғчаси ва бошқа маданий-маиший қизмат қўрсатиш шохобчалари тармоғи тобора кенгайиб борапти. Аҳолининг асосий қисми табиий газ, ичимлик сув билан таъминланганлиги ҳам миришкорларнинг турмуш даражаси яхшиланиб бораётганлигидан далолат беради.

Шу қўрсаткичлар ҳам корпорацияси далаларида, устаноналарида келгуси йил ҳосилига пухта замин қўйиш учун ишлар қизгин олиб бориляпти. Галлазорларда экин парварниш қилиниб, сугорилаётган бўлса, устаноналарда 70 дан зиёд хайлов, ишлов берилган тракторлари, дон комбайнлари ва бошқа техника воситалари сифатли таъмирлан қилиниб, далага тахт қилиб қўйилмоқда. «Гулбоғ»ликларнинг барча эъти ишлари ризқ-руз сарчашмасини янада сероб қилишга қаратилган.

Раҳимжон ОРИПОВ.

Асил фуқарога бефарқлик бегона

Халқ фаровонлиги, дастурхон туқинлиги, хонадонларга қўтарма дон мулк-қўлчилик боғлиқ. Шу боис Президентимиз республикадан дон мустиқилигини ҳал этишини энг муҳим вазифа қилиб қўйди. Бу эътибор амалга ошишти. Саховатли Фарғона ерларини қўм-қўқ бўғдой майсалари қўлаб етибди. Уни пайҳон қилмай, авайлаб ўстириш ҳаммининг бурчи. Вазирлар Маҳкамасининг Қишлоқ ҳужалик экинлари пайҳон қилинишига қарши қўрашни қўчайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар туғрисидаги қароридан сўнг дон экинларини қўз қорачиқдай асраб, ардоқлаб ривожлантиришга эътибор янада қўчайтирилди. Қўпчилик ҳужаликларда ҳар бир пайкалданги ниҳоллар назорат остида яхши парвариланмоқда.

Бирок ўтказилган текширув ва рейдлардан шу нарсаси маълум бўлди, айрим ҳужалик, ширкатлар уюшмалари раислари ва бригадалар бошликлари, ижарачиларнинг эътиборсизлиги туфайли экин майдонларини назоратсиз қолдириш, чорва молларига пайҳон қилдирилмоқда. Бунга қарши вилоят ички ишлар бошқармаси ва унинг туманларидаги бўлимлари бир қатор амалий тадбирларни ўтказмоқда. Қарор ижросини таъминлаш мақсадида, пайҳон қилишнинг олдини олиш ниятида мунтазам рейдлар ўтказилган. Текширишларда дон экинларини пайҳон қилишга оид 350 та ҳолат аниқланди. Қўнунбузарлардан 105 минг 899 сўм жарима ўндириб олинди.

Вилоят ИИБда тузилган тезкор птаб аъзолари Езевон туманида бўлганда «Шарқ юлдузи», «Ўзбекистон» ва «Қатортол», Охунбобоев номли жамоа ҳужаликларига Вазирлар Маҳкамасининг қарорини бажариш юзасидан аниқ чора-тадбирлар белгиламанганлигининг туғуви бўлди. Натижада шу ҳужаликлар экинзориди эгасиз қорамоллар ўтлаб-ўрганини қўрдик. Аниқланган нуқсонлар, келтирилган зарарлар учун ҳужалик раҳбарлари маъмурий чораларга тортилди. Бешариқ ту-

ли Далахоннинг 7 бош қорамол ўтлаб, экинни пайҳон қилаётганлигининг туғуви бўлди. Бу майдонни ижаратга олган Алижон Мамажоннинг эса қораси қўринмади, у бўлса-булар, бўлмаса-говда кетар қабилида иш юритмоқда. Амир Темур номли жамоа ҳужалиги бошқаруви раиси Абдурауф Ибраҳимов ва бошқа мутахассислар қарор юзасида зарур чора-тадбирлар белгилаб, фуқаролар ўртасида тушунтириш ишлари олиб бормаганликлари учун экинлар пайҳон қилинапти. Шу

Баъзи одамларни не-не машаққатлар билан экиб парвариллашган дон экинларини пайҳон қилиш қаттиқ ғуноҳ эканлиги, нонни ўзли тутиши ташвишлантирмапти. Учқўприк тумани Сарикўртон қишлоғида яшовчи Аҳмад Эргашев Оқсув жамоа ҳужалигининг бутдой экилган майдонида бир бош молни боққани учун маъмурий жавобгарликка тортилди. Шунингдек, Фўркат тумани «Томаша» ширкатлар уюшмаси ҳудудида яшовчи Баҳром Ҳайдаров 5 бош молни, «Меҳнатобод» шир-

фақат ички ишлар идоралари ҳокимларининг юмушгига эмас, балки туман ҳокимлари, ҳужалик раҳбарлари, қишлоқ фуқаролари йигини фаоллари, донни эккан-тиккан бригадалар бошликлари, ижарачиларнинг бевоқиф масъулияти бурчи. Шу йилда ота-оналарга бир фикрни айтмоқчимиз, чорва молларини далага ҳайлаб бораётганларнинг аксарияти ешлар, мактаб ўқувчилари, уларга ишониб, доқайдилик, бепарволикка йўл қўймайлик. Ота-оналар, мактабларнинг муаллимлари тарбиявий соатларда дон экинларини пайҳон қилиш нонқурлик, нонтепчилик, туноҳи азим эканини болаларга тушунтиришга фойдалан ҳоли бўлмасди. Фарғона вилояти ҳокими, вилоят уламолари кенгаши Фарғона аҳлига, мўмин-мўсўлмонларига қарата экинларни пайҳон қилмаслик туғрисида мувожазномалар қабул қилдилар. Ана шу ҳужжатлар аҳоли ўртасида, мактабларда ўрганилса, муҳокама қилинса исрофгарчиликларнинг олди олинарди, дастурхон туқин-сочинли бўларди.

Дон — ризқ-рузимиз, деган сўз тақдор-тақдор айтилса-да, айрим ҳамюртларимиз унинг замирида ҳаёт маъноси етишини яхши тушуниб етмайшяптилар, галлани, нонни оёқости қилтиришлар. Бунга чек қўймоқ зарур.

Бўрибой Раҳмон ОМОНЗОДА,
Фарғона вилоят ИИБ матбуот
гурухи нозир.
Раҳимжон МЕЛИБОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» муҳбири.

КЎРНАМАКЛИК

мани ички ишлар бўлими хизматчилари ноябрь ойи охирида ўтказган текширишларида «Бешариқ» ширкатлар уюшмасининг «Дехқонтўда» ширкатидан Мамамин Сатторов, Дилшод Саидов, Қомил Абдусаломов, Т. Эриғитов номли ширкатдан Мухсин Йўлдошев, Воҳид Шарофидинов каби фуқаролар бугдойзорларда мол боқиб пайҳон қилганликлари учун 500 сўмдан жаримага тортилдилар. 35 нафар фуқаролардан 13410 сўмни ўндирилган қарор қилган.

Вилоят ички ишлар бошқармаси матбуот гуруҳи Олтиариқ туманида рейд ўтказилганда Амир Темур номли жамоа ҳужалиғида Муроджон Мухторов етакчилик қилаётган 3-бригаданинг 12 гектарлик бугдойзориди фуқаро Қолира-

сабаб бошқаруви раиси туман ҳокими томонидан еттишти жазога тортилди.

Қува туманидаги Деҳқонбой Абдуллаев раислик қилаётган «Навроз» жамоа ҳужалиғида фуқаро Нажмиддин Қорабоев 3-бригаданинг 10 гектарлик бугдойзорига беш бош молни қўйиб юборган. У етказган зарар учун 500 сўм жарима тулади. Эртаси кун шу оиланинг яна бир аъзоси Сайфиддин Қорабоев оғоҳлантиришларига қарамадан экин-га мол киритди. Сайфиддинга ҳам 500 сўм жарима солинди. Жамоа ҳужалиғида 2800 гектар майдонда бошқоқли экинлар парварилланмоқда. Бригада бошликлари, ижарачилар, дала қорувчилари шу ҳосилини нест-нобуд қилмасдан, еттиштириб олсалар қўп савобли иш бўларди.

катининг бошқоқли дон экилган майдониди боқиб пайҳон қилгани сабабли жавобгарликка тортилди. Бувайда тумани «Янги ҳаёт» жамоа ҳужалиғидан Мухтор Қўшқов, Топлоқ тумани А. Навоий номли жамоа ҳужалиғидан Мухаммад Шерматов, Қува тумани Улўбек номли жамоа ҳужалиғидан Абдулбоқӣ Нахмидинов каби фуқаролар ҳам экинлар, дарахтларни нобуд қилишга йўл қўйганликлари учун маъмурий жавобгарликка тортилиб, улардан жарималар ўндирилди.

Бу турдаги қўнунбузарликларни содир қилганларни жазоландан қўра, ризқ-рузимиз бўлган донни, мевади дарахтларни ўзл қилишга йўл қўймадик, унинг олдини олиш минг чандон яхшироқ. Гапни дундаси, бу ишлар

ГАЛАЗОР ЯЙЛОВ
Э М А С

Қуқариб турган зироатни пайҳон қилиш, унга мол оралатиш, экинзорларнинг дўч келган жойидан машина еки трактор учун йўл солиш ақли расо одамнинг иши эмас. Аммо, «пима, камайиб қолармиди, экин барийиб қуқараверди, қўпники билинмайди

Акбар АЛИЕВ
тайёрлади

Илпариги замон ботаниклари дикутаннинг одам яшайдиган қудбалар яқинида ўсмаслигини аниқлашган. Эҳтимол, бу заҳарли ўсимликдан одамларни табиатнинг ўзи асрагандир.

Ипакчиликда тутбаргининг уринини босадиган бирон нарсა йуқ эди. Япон олимлари Киото шаҳри университетида тутбарги туқимасини сунъий муҳитда парваршиш қилиш усулини ишлаб чиқишди. Пилла қурти бу сунъий овқатни иштаҳа билан тушираркан.

Акбар АЛИЕВ
тайёрлади

ни йил бошида уйлашмайди, дунюда эса «аттанг» деб бар-жоқ тишлаб қолаверади.

Мамлакат иқтисодиёти не-изини турли шаклдаги мулк-дорлар ташкил қилаётган бу-унги кунда махсудот етишти-

бухуи билан харид қилувчи-
нигузи тузаётган шартномаси ҳу-
қуқий асосиди ўзига эътило-
лилар ҳақиқатдир. Чунки, а-
та бағиллаб тақдироти билан
«семинарда ҳам жойларда қи-
я» шартнома ҳужжатиди сули иш-
лашда тадбиркорларнинг ди-
ктат-эйтибери шартнома-кон-
тактация тузишда ҳуқуқий
сосларга қаратилиши лозим-
ийи таъкидланди. Бу борада
илюлот ҳужжатиди сули ҳуқуқ-
иносураси ўзи умкинмийдан
ири фойдаланаяптилар. Юз-
а-юз мулоқотиди, ил жараети
ва турли учрашулар мо-
ийинда ийигиланганга кент ту-
ирилар, қарашлар, маслаҳатлар,
ишлариди аралаштер беришга и-
ийилляптилар.

● **СПОРТ**

Илган Ирода Тулаганова, Наталья Никитина, Луиза Сектякова, Ганишер Рахматуллаев ва Темура Хонжуаев саби кучли теннисчилар бор.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами	6. Буюртма	Г— 0696,	ҳажми	2	босма табоқ.	Офсет	усулида	босилган,	қоғоз	бичими	A-2.	Босишга топшириш вақти	21.00.	Босишга топширилди	19.30
------------------------------	------------	----------	-------	---	--------------	-------	---------	-----------	-------	--------	------	------------------------	--------	--------------------	-------